

Nr 9

Utlåtande i anledning av motioner om kontroll av bilhandel och bilreparationer.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 63 av herr *Sveningsson m. fl* och II: 79 av fru *Sundberg m. fl.* hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning om förutsättningarna för åvägabringande av en sådan kontroll på sektorn bilhandel och bilreparationer att kvarstående ur trafiksäkerhets- och konsumentsynpunkt allvarliga missförhållanden i möjligaste mån undanröjes.

Motionärerna erinrar om att utredning om kontroll av bilhandel och bilreparationer föreslogs i motioner vid såväl 1968 års som 1969 års riksdagar men att motionerna inte föranledde någon riksdagens åtgärd.

Motionärerna framhåller bl. a. att den kontrollbesiktning som utföres av AB Svensk bilprovning samt rätten till inspektion av saluhållna fordon hos bilhandlarna har sitt värde. Men även om en bil nyligen blivit kontrollbesiktigad kan den för ägaren vara i ett nästan värdelöst skick, då ingen kontroll sker av motorn och de i övrigt rörliga delarna av betydelse i fordonet.

Vidare framhålls i motionerna att ett frivilligt organiserande av bilhandel inte är helt tillfredsställande och att det inte gäller att beakta bara ett berättigat köparintresse utan också trafiksäkerheten. Även om trafikolyckorna aldrig helt kan undvikas så kan samhällets kostnader för dem ändå nedbringas och mycken tragik undvikas genom en minskning av döds- och invaliditetsfallen. För att försäljning av endast trafiksäkra bilar skall förekomma måste lagstiftning tillgripas. Dessutom borde lagstiftningsåtgärder vidtagas mot den »skumraskhandel» med bilar som förekommer, när mindre nogräknade individer fritt och hänsynslöst ägnar sig åt för köparna högst olyckliga bilaffärer.

Beträffande motiveringen i övrigt torde få hänvisas till motionen I: 63.

Remissyttranden

Yttrande över motionerna har inhämtats från statens trafiksäkerhetsverk, AB Svensk bilprovning och Sveriges bilindustri- och bilgrossistförening.

Statens trafiksäkerhetsverk säger i sitt yttrande bl. a. att den fortskridande förbättring av förhållandena inom det aktuella området som konsta-

terats såväl i motionerna som i tidigare yttranden förefaller under det senaste året framför allt vara betingad av att tillverkare och serviceverkstäder numera kan dra nytta av det bearbetade resultatet av utförda kontrollbesiktningar. Denna faktor påverkar dock främst bilar av senare årsmodeller. Som trafiksäkerhetsverket i sina tidigare yttranden framhållit har fördelningen av ansvaret för de bristfälligheter, som motionärerna vänder sig emot, aldrig blivit allsidigt undersökta. Verket anser fortfarande att en sådan undersökning skulle vara av väsentligt värde.

I *AB Svensk bilprovning*s yttrande framhålls bl. a. att erfarenheterna från bolagets verksamhet visar att bristerna på ett fordon kan uppstå på kort tid och efter relativt korta körsträckor. Regelbunden och ofta återkommande tillsyn är därför nödvändig. Kontroll av handeln med begagnade bilar sker genom trafiksäkerhetsverkets försorg vid särskilda inspektioner.

Bolaget anser det angeläget att de av motionärerna aktualiserade problemen blir föremål för ingående överväganden, men huruvida detta bör ske i form av en utredning undandrar sig bolagets bedömande.

I yttrandet från *Sveriges bilindustri- och bilgrossistförening* anføres bl. a. att en klar gräns bör dras mellan den seriösa bilhandeln och sådana företag som i motionen sägs drivas av »ansvarslösa och samvetslösa individer». Inom den seriösa bilhandeln som bl. a. omfattar auktoriserade återförsäljare och märkesverkstäder synes självsaneringen ge önskvärd effekt. Då emellertid en inte oväsentlig del av handeln med begagnade bilar och serviceverksamheten försiggår utanför den organiserade delen av branschen får självsaneringen ej avsett resultat. Vid utformningen av konkreta förslag till åtgärder måste därför svårigheterna att utöva tillfredsställande kontroll över den icke reguljära handeln särskilt beaktas. I anslutning härtill framhålls att ett eventuellt system med garantibelopp ej får utformas så att den seriösa handeln tvingas ställa sina garantier till förfogande för den mindre seriösa handelns aktiviteter. Föreningen tillstyrker motionärernas förslag om utredning men anser att en sådan utredning i allt väsentligt faller inom ramen för konsumentutredningens uppdrag.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade vid såväl 1968 års som 1969 års riksdagar motioner om kontroll av bilhandel och bilreparationer (utlåtande nr 16 år 1968 och utlåtande nr 38 år 1969).

Yttrande över motionen till 1968 års riksdag avgavs av statens trafiksäkerhetsverk, statens pris- och kartellnämnd, allmänna reklamationsnämnden och Motorbranschens riksförbund. Trafiksäkerhetsverket och motorförbundet tillstyrkte en utredning av frågan. Utskottet erinrade om den väsentligt utbyggda tekniska kontrollen av bilar och bilreparationer hö-

rande till det nyinrättade trafiksäkerhetsverkets arbetsområde och om den nyinrättade reklamationsnämndens handläggning av klagomål beträffande köp av begagnade bilar samt bilreparationer. Med hänsyn till att de av motionärerna aktualiserade frågorna redan uppmärksammats och att arbete pågick för att stärka konsumenternas ställning fann utskottet anledning inte föreligga att då påbörja en sådan utredning som motionärerna begärt. Riksdagen godkände utskottets utlåtande.

Den år 1967 tillkallade konsumentutredningen fick genom tilläggsdirektiv i september 1968 uppdraget utvidgat till att omfatta även konsumentupplysning om personbilar. I tilläggsdirektiven uttalas bl. a. att de för den bilköpande allmänheten för närvarande tillgängliga informationerna inte uppfyller alla de anspråk som man från allmänhetens och samhällets sida bör ställa samt att utredningsarbetet bör inriktas på att utreda möjligheterna att åstadkomma en allsidig konsumentupplysning om personbilar. Upplysningsverksamheten bör avse såväl tekniska egenskaper som ekonomiska faktorer som har betydelse för konsumenten. Vidare uttalas att det är av största betydelse att utredningen beaktar att bilinformationen i möjligaste mån skall tillgodose också trafiksäkerhetssyften samt att samråd bör ske med bl. a. trafiksäkerhetsverket och Aktiebolaget Svensk bilprovning.

Yttrande över motionen till 1969 års riksdag avgavs av kommerskollegium och statens konsumentråd samt av de remissinstanser som yttrat sig över 1968 års motioner. Kommerskollegium avstyrkte en särskild utredning men fann det angeläget att trafiksäkerhetsverket tillfördes resurser så att de säkerhets- och konsumentfrämjande insatserna kunde intensifieras. Pris- och kartellnämnden motsatte sig en av branschen administrerad auktorisation av bilförsäljare respektive bilreparatörer. Övriga remissinstanser tillstyrkte utredning.

Utskottet menade att det ovannämnda utvidgade uppdraget till konsumentutredningen syftade till att förbättra möjligheterna att stärka konsumenternas ställning och att ytterligare åtgärder i denna riktning vid tillfället därför inte var påkallade, och utskottet ansåg det inte erforderligt med en sådan utredning som motionärerna begärt. Riksdagen godkände utskottets utlåtande.

Utskottet

Motionärerna hemställer om en utredning rörande förutsättningarna för kontroll av bilhandel och bilreparationer i syfte att undanröja kvarstående missförhållanden från trafiksäkerhets- och konsumentsynpunkt.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att den kontroll, som nu utövas över bilhandeln, inte är tillfredsställande, och utskottet ser mycket allvarligt på frågan. Inte minst från trafiksäkerhetssynpunkt är det av största vikt att den av motionärerna påtalade »skumraskhandeln» saneras.

Som ovan nämnts framhöll allmänna beredningsutskottet i sitt utlåtande nr 38 år 1969 att utvidgningen av konsumentutredningens uppdrag att omfatta även konsumentupplysning om personbilar syftade till att skydda konsumenterna och att ytterligare åtgärder inte var påkallade. Med stöd av tilläggsdirektiven tillfördes utredningen experter från trafiksäkerhetsverket, AB Svensk bilprovning och Sveriges bilindustri- och bilgrossistförening. Enligt vad utskottet inhämtat har inom utredningen gjorts en förstudie beträffande olika aspekter på konsumentupplysningen om personbilar. Med denna studie som utgångspunkt avser utredningen att planlägga det fortsatta arbetet. Utskottet förutsätter att — i enlighet med vad som angivits i tilläggsdirektiven — frågan om konsumentupplysning om personbilar bedrivs med skyndsamhet. Utskottet anser därför inte den av motionärerna föreslagna utredningen påkallad utan hemställer,

att de likalydande motionerna I: 63 och II: 79 må anses besvarade med vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 10 mars 1970

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Möller (s), Oscar Carlsson (s), Eric Peterson (fp), Yngve Persson (s), Kilsmo (fp), fröken Stenberg (m), herrar Ernst Olsson (cp), Hansson (s), Blomquist (m), Svanström (cp) och Ove Karlsson (s);

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm (s), herrar Larsson i Borrby (cp), Rimås (fp), Nilsson i Bästekille (m), fru Hörnlund (s), herr Wiklund i Härnösand (s), fröken Åsbrink (s), herrar Green (s), Rosqvist (s) och Sellgren (fp).